

Valtioneuvoston asetus

Euroopan unionin rahoittamien pinta-alaperusteisten sekä eräiden muiden tukien toimeenpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan unionin rahoittamien pinta-alaperusteisten sekä eräiden muiden tukien toimeenpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (134/2023) 5 ja 10 §, 15 §:n 1 momentti, 16 §:n 2 momentti, 21 ja 22 §, 23 §:n 4 momentti, 24 §:n 3 momentti, 27 §, 28 §:n 2 momentti, 30 §, 31 §:n 2 momentti ja 34 § sekä
lisätään asetukseen uusi 24 a § seuraavasti:

5 §

Peruslohkon hallinnan tarkastaminen

Peruslohkon hallinta voidaan tarkastaa otokseen perustuvalla tarkastuksella, ristiintarkastuksella tai muulla tavalla selvitettäväksi tulevissa tilanteissa. Tuenhakijan tulee toimittaa sähköisesti toimivaltaiselle viranomaiselle pyydettyä asiakirjat, jotka osoittavat peruslohkon hallinnan omistuksen, vuokrauksen, lohkojen vastikkeettomaan hallintaan perustuvan sopimuksen tai kahdenvälisen vaihdon perusteella. Jos peruslohkon hallinnassa on epäselvyyttä, tarkastelu laajennetaan koskemaan maatilan kaikkia peruslohkoja.

Hylätyn lohkon osalta ei ole hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklassa ja toimeenpanolain 20 §:ssä tarkoitettua hakemuksen muutos- ja perumismahdollisuutta.

10 §

Ympäristösopimuksia koskeva hallinnollinen tarkastus ja tarkastuskäynti

Toimeenpanolain 20 §:n 7 momentissa tarkoitettulla hallinnollisella tarkastuskäynnillä tarkastetaan hakemuksen osalta, joka koskee eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua ympäristösopimusta, tuen myöntämisen edellytysten täyttyminen, määritetään sopimusalueen rajat ja pinta-ala sekä otetaan alalta paikkaan sidotut valokuvat.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen ympäristösopimusten käsittelyssä voidaan hallinnollisen tarkastuskäynnin tai toimeenpanolain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua hallinnollisen tarkastuksen perusteella:

- 1) rajata toimenpiteitä yksivuotisissa toimenpiteissä;
- 2) rajata, lisätä tai määrittää alempaan tukitasoon ympäristösopimukseen hyväksyttävää alaa;
- 3) rajata yksivuotiseen toimenpiteeseen hyväksyttävää alaa;
- 4) hylätä koko ympäristösopimusta koskeva hakemus; tai
- 5) purkaa jo tehty ympäristösopimus.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu hyväksyttävän alan rajaaminen haettua pienemmäksi ei aiheuta 21 §:n mukaista pinta-alaeroa ympäristösopimukseen, perustulotukeen, uudelleenjakotulotukeen, nuorten viljelijöiden tulotukeen ja luonnonhaittakorvaukseen. Mitä edellä säädetään, ei koske ympäristösopimukseen, perustulotukeen, uudelleenjakotulotukeen, nuorten viljelijöiden tulotukeen ja luonnonhaittakorvaukseen liittyviä hakemuksia, joissa hallinnollisessa tarkastuksessa tai valvonnassa havaitaan jokin tukiehtojen laiminlyönti tai

lohko ei ole tuenhakijan hallinnassa. Jos tila tai lohko on valittu valvontaan, 21 §:ää sovelletaan ympäristösopimuksen osalta kolmannelta sopimusvuodesta.

Jos ympäristösopimukseen tehdään 2 momentissa tarkoitettuja muutoksia, ympäristösopimuksesta perusteettomasti maksettu tuki peritään takaisin sopimuskauden alusta siihen vuoteen, jolloin hallinnollinen tarkastuskäynti on tehty, ilman 24 §:ssä säädettyä hallinnollista seuraamusta.

15 §

Valvottavien maatilojen määrä ja otoksen valinta

Paikan päällä tehtävään valvontaan valitaan tukijärjestelmittäin vähintään 0,1 prosenttia maataloista, jotka ovat hakeneet tukea toimenpiteistä, jotka eivät ole kokonaisuudessaan pinta-alamonitoitavia. Valvontaotokseen valitaan maataloja ensin satunnaisesti 20—50 prosentin osuus ja sen jälkeen painotetusti 50—80 prosentin osuus. Valvontaotoksen tulee kattaa osittain pinta-alamonitoitavat toimenpiteet sekä toimenpiteet, joissa pinta-alamonitoitointia ei käytetä, mutta tarkastusten vähimmäismäärän tai painotetun ja satunnaisotannan suhteen ei tarvitse toteutua jokaisen toimenpiteen osalta.

16 §

Paikan päällä tehtävä valvonta

Paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastetaan valvontahetkellä tarkastettavissa olevien tukiehtojen ja vähimmäistason vaatimusten noudattaminen tarkastettavan tuen osalta. Jos tukiehtoa tai vähimmäistason vaatimusta ei voida tarkastaa tarkastushetkellä, nämä voidaan tarvittaessa todentaa uusintakäynnillä tai tuenhakijan toimittamalla paikkaan sidotulla valokuvalla. Tuenhakijan tulee toimittaa valvonnan jälkeen paikkaan sidottu valokuva toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä. Paikan päällä tehtävässä valvonnassa voidaan tarkastaa tukiehtoihin ja vähimmäistason vaatimuksiin liittyviä asiakirjoja tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

21 §

Tukeen oikeuttamaton pinta-ala

Hallinnollisessa tarkastuksessa, pinta-alamonitoinnissa tai paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastetaan tukeen oikeuttava pinta-ala. Haetun ja hyväksytyt pinta-alan välistä pinta-alaeroa aiheuttavat alat:

- 1) jotka eivät täytä maatalousmaan edellytyksiä;
- 2) joilla ei ole noudatettu maataloustoiminnan vaatimuksia;
- 3) jotka eivät ole tuenhakijan hallinnassa;
- 4) jotka on ilmoitettu tukihakemuksessa liian suurena;
- 5) joilla ei ole noudatettu tuen, toimenpiteen tai ympäristösopimuksen ehtoa tai vähimmäistason vaatimusta taikka hampun viljelyyn liittyvää ehtoa;
- 6) jotka ovat pinta-alamonitoinnin tulosten mukaan virheellisiä;
- 7) joissa tukeen liittyvä pinta-ala koskeva enimmäisrajoite ylittyy valvonnassa tai ristiintarkastuksessa todetun perusteella;

8) jotka eivät muuten kuin 1—7 kohdassa tarkoitetulla tavalla täytä tuen, toimenpiteen tai ympäristösopimuksen myöntämisen tai maksamisen ehtoja.

Jos kasvulohkolla todetaan muun kasvilajiryhmän kasvi kuin tuenhakijan tukihakemuksessa ilmoittama, kasvulohko hylätään niiden kasvilajiryhmien osalta, joissa havaittu kasvi ei ole tukikelpoinen.

Ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (78/2023) 26 §:ssä tarkoitetusta turvapeltojen nurmia koskevasta lohkokohtaisesta toimenpiteestä ei makseta ympäristökorvausta kasvulohkelle, jos viljavuustutkimus ei ole osoittanut peruslohkon maalajin olevan turvemaata. Mainitun asetuksen 24 §:ssä tarkoitetusta kiertotalouden edistämistä koskevasta lohkokohtaisesta toimenpiteestä ei makseta ympäristökorvausta lohkolle, jos mainitun asetuksen 24 §:n 6 momentissa tarkoitetut asiakirjat eivät vastaa ilmoitettuja tietoja tai korvauksen ehtoja tai asiakirjoja ei toimiteta. Mainitun asetuksen 31 §:ssä tarkoitetusta lintupeltoja koskevasta lohkokohtaisesta toimenpiteestä ei makseta ympäristökorvausta lohkolle, jos hallinnollisessa tarkastuksessa vaadittavat asiakirjat eivät vastaa ilmoitettuja tietoja tai korvauksen ehtoja. Mainitun asetuksen 27 §:ssä tarkoitetusta valumavesien hallintaa koskevasta lohkokohtaisesta toimenpidettä ei makseta ympäristökorvausta lohkolle, jos:

- 1) lohko ei sijaitse happamalla sulfaattimaalla;
- 2) se ei ole maalajiltaan turvetta;
- 3) toimenpidettä ei ole toteutettu alalla, jolla on toteutettu ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (235/2015) 21 §:ssä tarkoitettua toimenpidettä; tai
- 4) ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (78/2023) 27 §:n 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat eivät vastaa ilmoitettuja tietoja tai korvauksen ehtoja tai asiakirjoja ei toimiteta.

Jos pinta-alojen yleisasetuksen 6 §:ssä tarkoitettuja kasvinviljelyyn liittyviä korjuu- ja markkinakelpoista satoa koskevia vaatimuksia ei ole noudatettu, kasvulohkosta maksettavaa tukea vähennetään 50 tai 100 prosenttia laiminlyönnin vakavuudesta ja laajuudesta riippuen.

Alat, joilla todetaan tukihakemuksessa ilmoittamatonta hampua, hylätään.

22 §

Perus- ja kasvulohkon pinta-alan määrittäminen

Tukeen oikeuttava pinta-ala voidaan määrittää kaikissa tukihakemuksen käsittelyn vaiheissa.

Perus- ja kasvulohkon pinta-ala määritetään, kun ilmakehältä on erotettavissa alaa, joka ei ole maatalousmaata. Jos muuta kuin maatalousmaata oleva alue ei ole erotettavissa ilmakehällä, perus- ja kasvulohkon pinta-alasta vähennetään 0,01 hehtaaria olevat ja sitä isommat alueet. Yksittäisiä alle 0,01 hehtaarin alueita ei lasketa yhteen. Pysyvät rakennelmat kuitenkin poistetaan perus- ja kasvulohkon alasta, vaikka niiden ala on alle 0,01 hehtaaria.

Kasvulohkon pinta-ala määritetään 2 momentissa tarkoitettujen tilanteiden lisäksi, jos paikkatietoperusteisessa hakemuksessa ilmoitettu kasvulohkon pinta-ala tai kasvulohkojen välinen raja on virheellinen. Ilmoitettu kasvulohko voidaan jakaa kahteen tai useampaan kasvulohkoon, jos valvonnassa todetaan, että maatalousmaata tai maataloustoimintaa koskevat edellytykset taikka muu haettuun tukeen liittyvä tukiehto tai vähimmäisvaatimus ei täyty tai kasvi ei ole ilmoitetun mukainen koko kasvulohkolla.

Perus- ja kasvulohkon pinta-alan määrittämisessä sovelletaan mitä pinta-alojen yleisasetuksen 20—25 §:ssä säädetään.

Perus- ja kasvulohkon pinta-alan mittaus tehdään karttaohjelmalla digitaalisesta kartta-aineistosta tai GPS-laitteella. Digitaalisella kartta-aineistolla tarkoitetaan peltolohkorekisterin digitoituja karttoja tai muuta ruokahallinnon tietovarannon ilmakehän- tai satelliittiaineistoa.

Mittalaitteen mittapoikkeamaa ei käytetä silloin, kun ilmoitetulla kasvulohkolla todetaan alaa, joka ei ole maatalousmaata tai jolla ei ole maataloustoimintaa kyseisenä vuonna. Muissa

tapauksissa mittapoikkeamaa voidaan käyttää. Mittapoikkeamaa käytetään myös, kun peruslohkon pinta-alaa korjataan peltolohkorekisterin päivittämisen yhteydessä ilman tarkastuskäyntiä. Mittapoikkeama lasketaan mitatusta pinta-alasta. Mittapoikkeama voi olla enintään 1,0 metriä kerrottuna lohkon ympärysmitalla, mutta kuitenkin enintään yksi hehtaari.

23 §

Vähennysten ja seuraamusten laskentaperusteet

Jos tuen haetun kokonaispinta-alan ja tukeen hyväksytyyn kokonaispinta-alan välinen erotus on enintään 0,10 hehtaaria, tuen laskennassa käytetään haettua pinta-alaa.

24 §

Vähennykset ja seuraamukset tukeen oikeuttamattoman pinta-alan perusteella

Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 3 artiklaa sovelletaan aikaisempien vuosien pinta-alamonitoroinnin tuloksista riippumatta, jos toimivaltainen viranomainen toteaa maastohavaintojen perusteella, että ala ei ole maatalousmaata.

24 a §

Tukiehtojen laiminlyönnistä annettava huomautus

Valvonnassa havaitusta vähäisestä tukiehdon noudattamatta jättämisestä tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

27 §

Ympäristösopimusten tukiehtojen laiminlyönnistä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset

Jos ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (78/2023) 36 §:n mukaiset lohkokohtaiset muistiinpanot puuttuvat kokonaan, maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavaan korvaukseen sovelletaan 25 prosentin vähennystä. Jos lohkokohtaisissa muistiinpanoissa on osittaisia laiminlyöntejä, vähennetään ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta laiminlyönnin arvion perusteella 10 tai 20 prosenttia. Jos lohkokohtaisissa muistiinpanoissa on vähäinen laiminlyönti, voidaan antaa huomautus.

Jos vaadittuja hoitotoimenpiteitä ei ole toteutettu kosteikkojen hoitoa koskevan ympäristösopimuksen mukaisesti tai hoidosta ei ole pidetty kirjaa, ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta vähennetään laiminlyönnin arvioinnin perusteella 20, 40, 60, 80 tai 100 prosenttia. Jos laiminlyönti on vähäinen, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

Jos maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen toimenpiteen ehto ei täyty ja laiminlyöntiä ei voida kohdistaa lohkon pinta-alaan, ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta vähennetään 20 prosenttia. Jos laiminlyöntiä ei voida kohdistaa lohkon pinta-alaan ja se on vähäinen, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

28 §

Ekojärjestelmätuen tukiehtojen laiminlyönnistä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset

Jos tuenhakija ilmoittaa pysyvän nurmen alaa talviaikaista kasvipeitettä koskevaan ekojärjestelmään ja jos tuenhakija vähentää pysyvän nurmen alaa maatilallaan sinä aikana, jona hän sitoutuu talviaikaista kasvipeitettä koskevaan ekojärjestelmään eikä pysyvän nurmen ala kuulu talviaikaista kasvipeitettä koskevan toimenpiteen mukaiseen haettuun alaan, vähennetään talviaikaista kasvipeitettä koskevan toimenpiteen tukea 20 prosenttia. Jos laiminlyönti on vähäinen, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

30 §

Ympäristösitoumuksen, ympäristösopimuksen ja luonnonmukaisen tuotannon korvauksen vähimmäistason laiminlyönnistä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset

Ympäristösitoumuksen maatilakohtaisia vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava, mitä säädetään:

- 1) Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1384/2022) 9 ja 10 §:ssä;
- 2) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 7 §:ssä, 12 §:n 2 momentissa, 14 §:n 1—4 momentissa ja 17 §:n 1 momentissa; ja
- 3) luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:ssä.

Ympäristösopimuksen maatilakohtaisia vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava, mitä säädetään:

- 1) Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:ssä; ja
- 2) luonnonsuojelulain 64 §:ssä.

Muut kuin 1 momentissa tarkoitetut ympäristökorvauksen vähimmäistason vaatimukset ovat lohkokohtaisia vaatimuksia. Lohkokohtaisen vaatimuksen laiminlyöntiin sovelletaan 24 §:n mukaisia vähennyksiä ja seuraamuksia. Jos lohkokohtaisen vähimmäistason vaatimuksen noudattamisessa todetaan vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen maatilakohtaisia vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava, mitä säädetään eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) 5 §:ssä, 7 §:n 1 ja 5—8 momentissa, 8, 11, 12, 15 sekä 16 §:ssä. Muut kuin edellä tarkoitetut luonnonmukaisen tuotannon korvauksen vähimmäistason vaatimukset ovat lohkokohtaisia vaatimuksia. Lohkokohtaisen vaatimuksen laiminlyöntiin sovelletaan 24 §:n mukaisia vähennyksiä ja seuraamuksia. Jos lohkokohtaisen vähimmäistason vaatimuksen noudattamisessa todetaan vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

Jos ympäristösitoumuksen, ympäristösopimuksen tai luonnonmukaisen tuotannon korvauksen vähimmäistason maatilakohtaista vaatimusta on laiminlyöty, sovelletaan laiminlyönnin arvion perusteella 10, 20, 30, 40 tai 50 prosentin vähennystä kutakin laiminlyötyä vähimmäistason vaatimusta kohden. Jos ympäristösitoumuksen, ympäristösopimuksen tai luonnonmukaisen tuotannon korvauksen vähimmäistason vaatimuksen noudattamisessa todetaan vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

Jos luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevaa vähimmäistason vaatimusta ei ole noudatettu, arvioidaan noudattamatta jättämisen vakavuus, laajuus ja pysyvyys ja näistä korkein arvio määrittää sovellettavan vähennyksen. Luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta maksettavaa korvausta vähennetään vähimmäistason laiminlyönnin perusteella 20, 30, 40 tai 50

prosenttia. Jos laiminlyönnin arvion perusteella tuen vähennys on yli 50 prosenttia, luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvausta ei makseta.

31 §

Ekojärjestelmätuen vähimmäistason laiminlyönnistä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset

Jos tuenhakija ei ole noudattanut Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:ssä säädettyä talviaikaista kasvipeitettä koskevan ekojärjestelmän vähimmäistason vaatimusta, talviaikaisen kasvipeitteen toimenpiteen tukea vähennetään 20 prosenttia. Jos vähimmäistason vaatimuksen noudattamisessa todetaan vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

34 §

Vähennykset ja seuraamukset alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevissa ympäristösopimuksissa

Jos ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (78/2023) 52 §:n mukaiset muistiinpanot alkuperäiskasvilajikkeen ylläpidosta puuttuvat kokonaan, alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella kyseisestä ylläpidettävästä kasvilajikkeesta maksettavaan korvaukseen sovelletaan 25 prosentin vähennystä. Jos edellä tarkoitetuissa muistiinpanoissa on osittaisia puutteita, ympäristösopimuksen perusteella kyseisestä ylläpidettävästä alkuperäiskasvilajikkeesta maksettavaa korvausta vähennetään laiminlyönnin arvion perusteella 10 tai 20 prosenttia. Jos muistiinpanoissa on vähäinen puute, voidaan antaa huomautus.

Jos maatilalla ei ole tarpeellista määrää alkuperäiskasvilajikkeen siementä eikä siihen ole erityistä syytä, alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta vähennetään laiminlyönnin arvion perusteella 50—100 prosenttia sen alkuperäiskasvilajikkeen osalta, jota laiminlyönti koskee. Jos valvonnassa havaitaan tietyn alkuperäiskasvilajikkeen ylläpidossa useampi laiminlyönti, seuraamusprosentit lasketaan yhteen. Jos maatilalla ei ole lainkaan alkuperäiskasvilajikkeen siementä, korvausta ei makseta kyseisestä ylläpidettävästä alkuperäiskasvilajikkeesta.

Tämä asetus tulee voimaan päivänä 27 toukokuuta 2024.

Helsingissä 23.5.2024

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

Neuvotteleva virkamies Suvi Ruuska